

§ 247

Diariernr: KS-2023/00140

Motion 2/2023: Umeå kommun ska inte samarbeta med diktaturer och länder som hotar vår säkerhet; Anders Ågren (M)**Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motion 2/2023: *Umeå kommun ska inte samarbeta med diktaturer och länder som hotar vår säkerhet* besvarad i enlighet med det som framförs i skrivelsen.

Reservation

Anders Ågren, för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Lars Forsgren, för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige föreslår Anders Ågren (M):

1. att Umeå kommuns internationella program förtydligas med riktlinjer om att kommunen inte ska ha samarbeten eller utbyte med städer/kommuner i länder som inte lever upp till demokratiska principer och mänskliga rättigheter, samt länder som hotar Sverige eller kränker våra territoriella gränser.
2. att Umeå kommun som en konsekvens av detta avslutar de samarbeten som finns med städer i Kina och Ryssland.
3. att Umeå kommun söker samarbete med en kommun i Ukraina, för att bli en del i insatserna för att stödja Ukrainas återuppbyggnad på lokal nivå.

Stadsledningskontorets yttrande

- 1. Umeå kommun följer OECDs och svenska regeringens riktlinjer med internationellt samarbete, vilket innebär att val av internationell samarbetspart baseras på den så kallade DAC-listan och inte vilket styre landet har.**
- 2. Umeå kommun har avslutat alla samarbeten med Kina och Ryssland.**
- 3. Umeå kommun tillsammans med Vasa stad söker samarbete med en kommun i Ukraina.**

Umeå är en del av en internationell kontext och påverkas i hög grad av utvecklingen utanför Sveriges gränser. Sverige är en stark röst i världen och när världen mår bättre och vi tillsammans arbetar för att lösa globala ödesfrågor, mår också Sverige och Umeå bättre. En mer demokratisk, jämställd, rättvis, hållbar och fredlig värld är bra för alla.

Rysslands invasion av Ukraina visar på att demokratisk tillbakagång, så kallad autokratisering, bland annat leder till fler krig. Autokratiseringen innebär att demokratier bryts ner, vilket sker i stor utsträckning av valda ledare som raserar de demokratiska institutionerna: medier, civilsamhälle, oberoende organisationer och rättsväsendet. Vi ser en ökad nivå av polarisering, desinformation och statskupper i världen.

Alla FN:s medlemsländer har kommit överens om Agenda 2030, att vi tillsammans ska avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa och lösa klimatkrisen till år 2030. Svenskt bistånd är ett viktigt bidrag för att nå Globala målen för hållbar utveckling; Agenda 2030. I Umeå kommuns Internationella program framgår att kommunen ska bidra till att uppnå målen i Agenda 2030.

Det svenska biståndet baseras på den så kallade DAC-listan; Development Assistance Committee som upprättas av OECD. Sverige är medlem i OECD sedan organisationen grundades 1961. OECD och dess 38 medlemmar arbetar med eget analysarbete och föreslår politiska och ekonomiska policyåtgärder till gagn för tillväxt, demokrati och marknadsekonomi i världen. OECDs "utvecklingskommitte" - Development Assistance Committee (DAC) – definierar det officiella utvecklingsbiståndet Official Development Assistance (ODA) som främjar och inriktar sig på utvecklingsländernas ekonomiska utveckling och välfärd.

Utvecklingsländerna är alla låg- och medelinkomstländer baserat på bruttonationalinkomsten (BNI) och inte på vilket styre landet har.

Svenskt utvecklingsarbete och bistånd baserar sig på OECDs DAC-lista och kommuner och regioner i Sverige kan samarbeta med länder som omfattas av denna lista bland annat inom ramen för Kommunala Partnerskapsprogram. Kommunala Partnerskapsprojekt är helfinansierade av staten och som är ömsesidiga och resultatorienterade samarbeten mellan kommuner i Sverige och motsvarande lokala myndigheter i något samarbetsland. Kommunala partnerskap är en del av Sveriges "Politiken för Global Utveckling" (PGU) och undertecknar den viktiga roll kommuner har i global utveckling och för att stärka demokrati runtom i världen. Umeå kommun har idag två kommunala partnerskapsprojekt; För- och grundskolenämnden samarbetar med Cau Giay i Hanoi, Vietnam inom hållbart lärande och Kulturnämnden samarbetar med Kajiado County i Kenya inom ett biblioteksprojekt. Projekten är till 100% externfinansierade inom ramen för Kommunala partnerskapsprogrammet.

Demokratiindex 2022, (en ranking som skapas av brittiska tidningen The Economist en gång per år) visar på att av 167 länder i världen lever endast 8% i en "full/riktiga demokratier" och att mer än 1/3 av världens befolkning lever i länder med auktoritärt styre.¹

Diktaturen är demokratins motsats. Det finns dock många former av icke-demokratiska politiska system med varierande inslag av auktoritärt styre. Bara en del av dessa kan kallas för diktaturer. Kännetecknande för diktaturen är att den politiska makten koncentreras till en person eller en grupp och att lagliga möjligheter till ansvarsutkrävande saknas. Skulle OECD, svenskt utvecklingsarbete eller Umeå kommuns internationella arbete avgränsa sig till demokratier skulle det innebära att vi avgränsar oss från arbetet med att motverka demokratiseringens tillbakagång i världen.

Vi måste förhålla oss till autokratier genom att stötta utveckling av demokratier och påtala överträdelser mot mänskliga rättigheter. Fred och demokrati är inte självklara tillstånd. De måste vinnas av varje generation och de måste ständigt försvaras. I dessa tider behöver vi tillvarata,

¹ https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2022/?utm_source=google&utm_medium=paid-search&utm_campaign=democracy-index-2022&gclid=EAlalQobChMI-Nj9nqSn_gIVArvVCh0JTA3BEAAYASAAEgJOVPD_BwE

utveckla och kanalisera kunskap och kompetens kring lokal demokrati, lokalt självstyre och decentralisering. Denna kompetens finns i svenska kommuner och regioner. Umeå kommun följer OECDs och svenska regeringens riktlinjer med internationellt samarbete, vilket innebär att val av internationell samarbetspart baseras på den så kallade DAC-listan och *inte vilket styre landet har*.

Umeå kommun/VAKIN avslutade miljöteknikprojektet med Xi'an 2015 och Miljö- och hälsoskyddsnämndens förstudie avslutades 2019. Umeå kommuns har inte varit aktiva i samarbetet med Petrozavodsk sedan 2021. Umeå kommun har inget samarbete med någon kommun i vare sig Kina eller Ryssland.

Rysslands krig mot Ukraina har tvingat miljontals ukrainare att fly från sina hem och förstört hundratals städer och byar. Kriget fortsätter att orsaka ödeläggelse i Ukrainas regioner. Den europeiska alliansen av kommuner och regioner för att återuppbygga Ukraina²⁰ lanserades av Europeiska Regionkommittén på uppmaning av Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj och lanserades efter det att Ukraina fått status som EU-kandidatland. Umeå kommun och Vasa stad vill förena sina krafter för att stödja Ukrainas återhämtning och återuppbyggnad, idag och efter kriget, till exempel staden Cherson.

Beslutsunderlag

Motionen

Näringslivs- och arbetsutskottets protokoll 2023-08-10 (återremiss)

Beredningsansvariga

Cathrin Alenskär

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad)

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – bifall till första att-satsen och att anse andra och tredje att-satsen besvarad.

Hans Lindberg (S) – bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag att anse motionen besvarad.

Bore Sköld (V) – avslag till motionen

Lars Forsgren (SD) – avslag till tredje att-satsen och att anse första och andra att-satsen besvarad.

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* bifall till Anders Ågrens m fl yrkande *mot* bifall till Lars Forsgrens yrkande *mot* bifall till Bore Skölds yrkande.

Kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Anders Ågren, Hans Lindberg, Anders Norqvist, Joline Göttfert, Lars Forsgren, Patrik Brännberg, Bore Sköld, Moa Brydsten, Veronica Kerr, Mattias Larsson, Arvid Lundberg, Mehrana Bassami, Peter Vigren, Helena Smith och Nils Seye Larsen.

Yrkanden

Anders Ågren (M) och **Anders Norqvist (L)** – Bifall till första att-satsen och att anse andra och tredje att-satsen besvarad.

Hans Lindberg (S), Patrik Brännberg (AP), Moa Brydsten (S), Veronica Kerr (KD), Mattias Larsson (C), Arvid Lundberg (MP), Peter Vigren (S), Helena Smith (S) och Nils Seye Larsen (MP) – Bifall till kommunstyrelsens förslag (anse motionen besvarad).

Lars Forsgren (SD) – Avslag till tredje att-satsen och att anse första och andra att-satsen besvarad.

Bore Sköld (V) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (anse motionen besvarad) *mot* Moderaternas m.fl. förslag *mot* Vänsterpartiets förslag *mot* Sverigedemokraternas förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag (att anse motionen besvarad).

Reservation

Anders Ågren, för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Lars Forsgren, för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Beslutet ska skickas till

Motionären